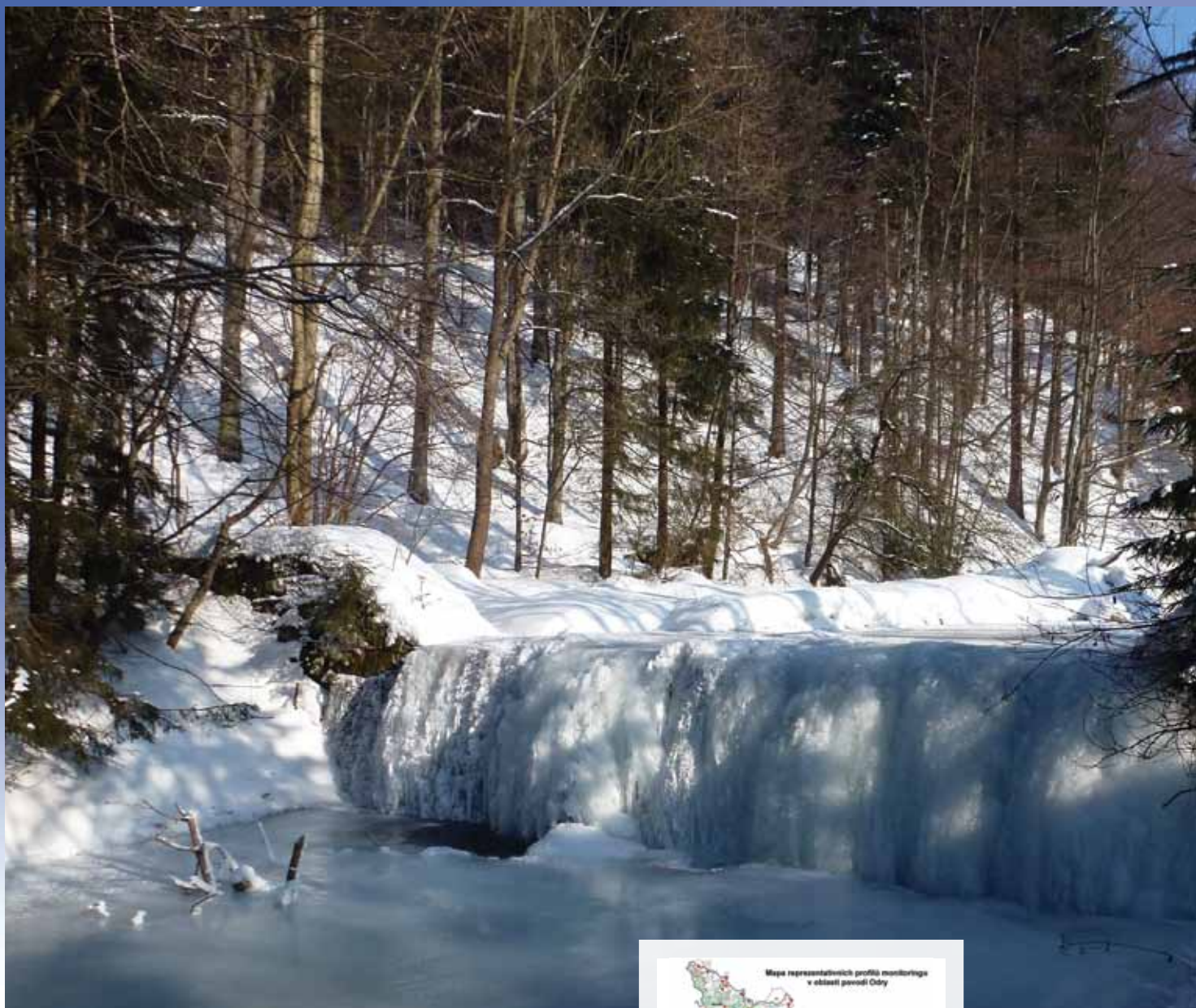

Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY

Sledování jakosti povrchových vod

strany 10–13

Úvodní slovo generálního ředitele

Milé kolegyně, vážení kolegové,

otvíráte zimní, tedy letošní poslední číslo naší Kapky. Máme za sebou téměř celý rok, který se jeví pro náš podnik jako úspěšný, byť závěry budeme moci udělat až po jeho úplném ukončení a vyhodnocení. K tomu nás opravňují prozatímní hospodářské výsledky podniku i průběh a postup činnosti ve všech oblastech naší působnosti včetně činnosti stavební. V této oblasti zabezpečujeme široký záběr jak investiční, tak neinvestiční činnosti. V investiční výstavbě jsou to zejména stavby protipovodňové prevence z dotačního programu MZe – v letošním roce s náklady (včetně vlastních zdrojů na dotované stavby) více než 410 milionů Kč –, odstraňování povodňových škod s téměř 90 miliony Kč, stavby revitalizací dotované z Operačního programu Životní prostředí s 64 miliony Kč, revitalizace Moravskoslezského kraje se 40 miliony Kč atd. Celkem proinvestovaná částka dosahuje téměř 800 milionů Kč, dalších 150 milionů Kč bylo určeno na opravy a údržbu majetku, o něž pečujeme. To vše svědčí o tom, že jsme se po celý rok nenučili a že v těchto, ale i ostatních činnostech byl ubíhající čas našim velkým soupeřem. I o těchto skutečnostech se můžete dočíst v našem časopise, stejně jako o dalších činnostech i zajímavostech.

Před námi jsou Vánoce a závěr kalendářního roku, který každoročně tvoří předěl v našich životech i našem snažení. Uzavíráme rok končící a připravujeme se na rok přicházející. Při této příležitosti chci poděkovat všem zaměstnancům našeho podniku za jejich práci v roce 2012, která přispěla každá svým dílem k úspěšným výsledkům podniku. A jelikož se nacházíme na stránkách Kapky, chci poděkovat i všem autorům článků i členům redakční rady za jejich činnost, která je jaksí navíc nad rámec běžných pracovních povinností, ale umožňuje nám všem začít se každé čtvrtletí do našeho časopisu a dozvědět se informace, které by nás třeba jinak minuly.

Přeji Vám všem, naši čtenáři, i všem Vaším blízkým klidné prožití vánočních svátků, veselé rozloučení s rokem 2012 a úspěšné vykoučení do přicházejícího roku 2013.

Ing. Miroslav KRAJÍČEK
generální ředitel
státního podniku Povodí Odry

Úvodní slovo generálního ředitele	2
---	---

Z NAŠICH JEZŮ:

Válcový jez na Olši v Třinci	3
------------------------------------	---

Rekonstrukce suchých nádrží Lutyňka a Hlínský jsou zahájeny!	4
---	---

AKTUALITY	5
-----------------	---

EKONOMICKÉ INFORMACE:

Ekonomické výsledky za 1. až 3. čtvrtletí 2012	6
Penzijní reforma - co byste o ní měli vědět!	6
Poděkování za vstřícnost při zajišťování odborné praxe žáků	7

PŘEDSTAVUJEME ÚSEK:

Vodohospodářský provoz Vodní díla Opava	8
15. setkání strojních specialistů, energetiků a pracovníků TBD	9

TÉMA KAPKY:

Sledování jakosti povrchových vod a jeho význam pro praxi	10
Jednání zmocněnců	14
Vodní toky 2012	14
Akce realizované v rámci činnosti odboru hospodářské správy	15
Setkání tzv. vodorozvoju státních podniků Povodí 2012 ..	15
Jednání Českého přehradního výboru	16
Kongres ICOLD – Kjóto, Japonsko	17

FAUNA & FLÓRA:

Přišel k nám bobr – kde se vzal, tu se vzal!	18
Podzimní výlovy u Povodí Odry	20
Setkání seniorů v roce 2012	21

PŘEDSTAVUJEME OSOBNOST:

Ing. Milan Sedláček	22
---------------------------	----

JUBILEA	23
---------------	----

NAPSALI O NÁS	23
---------------------	----

Válcový jez na Olši v Třinci

V místech, kde by při jímání vody z toku mohlo v jeho okolí dojít ke zhoršení povodňové situace, je často třeba na vzdouvacích objektech použít vyhraditelnou pohyblivou konstrukci. Takovým místem je i válcový jez v areálu Třineckých železáren na řece Olši v km 43,686, vybudovaný v roce 1952. K zajištění vody pro technologické účely železáren existují na Olši jezy dva – horní pevný jez, situovaný nad železárnami (km 47,920), a dolní vyhraditelný válcový jez, nacházející se o 4,2 kilometru dále po toku. Řeka vedená areálem železáren se postupně stala organickou součástí průmyslového areálu, kdy úsek s oběma jezy spolu s řadou odlehčení, výustí a odpadů do koryta řeky vytvořil přímou součást jakéhosi násobného užívání vody a kdy voda, odebíraná od horního jezu, se po vypuštění do řeky zčásti opět vracela do závodu ze vzduší jezu dolního. Situace se však v souvislosti s racionalizací vodního hospodářství Třineckých železáren v posledních dvou desetiletích výrazně změnila. Železářny jsou dnes z Olše zásobovány výhradně od horního jezu (v množství okolo 290 l/s) a spodní jez s pohyblivou válcovou konstrukcí slouží od roku 1994 jen jako havarijný zdroj. Spodní stavba válcového jezu o dvou polích vytváří v podélném profilu toku stupeň ve dně o výšce jen 0,4 metru, výška pohyblivé hradicí válcové konstrukce je 2,5 metru. Šířka obou jezových polí dohromady činí 60 metrů. Výhodou tohoto typu pohyblivého uzávěru jezu – na tocích v působnosti státního podniku Povodí Odry ojedinělého – je lepší schopnost odvádění štěrků jezovým profilem zejména na klesajících větvích povodní.

Rekonstrukce suchých nádrží Lutyňka a Hlínský jsou zahájeny!

SN Lutyňka

SN Hlínský

Rok poté, co státní podnik Povodí Odry převzal do správy suchou nádrž v Dolní Lutyni, jsme byli nuceni přistoupit ke kompletní rekonstrukci hráze nádrže. Důvodů bylo hned několik. V roce 2011, po červencových dešťových srážkách, došlo již po několikáté k ucpání spodní výpusti hráze, a tudíž naplnění nádrže. Při této události byly zjištěny silné průsaky při vzdušné patě hráze dosahující hodnot 10–15 l/s.

Na základě těchto skutečností jsme museli prostudovat příslušné projektové dokumentace této nádrže a zejména zjistit postup provádění sypání hráze. Současně byl proveden podrobný geologický průzkum, kterým byla odhalena různorodá skladba materiálů v násypu

hráze. Zbývalo tedy jediné – kompletní rekonstrukce. Při samotném projektování bylo vybráno jako nejvhodnější řešení provedení návodního těsnění. Zároveň s tím byla navržena k odstranění stávající nekapacitní spodní výpust, která bude nahrazena novou výpustí požerákového typu s úpravou nátoku pro zabránění zanášení výpusti. Součástí této stavby bude také přemostění bezpečnostního přelivu a vybudování obslužných komunikací, které zde zcela chyběly. Pro zlepšení provozu nádrže bude dílo osazeno zařízením pro měření vodní hladiny s přenosem údajů na dispečink státního podniku Povodí Odry. Velmi podobná situace nastala i u dalších převzatých suchých nádrží – SN Hlínský. Obě nádrže jsou dle posudku TBD v havarijním stavu, a proto je také čeká

celková rekonstrukce. Nádrže se nacházejí na potoce Hlínský, který se vlévá do Hodoňovického náhonu v katastru Místek v části statutárního města Frýdek-Místek. Samotná rekonstrukce bude spočívat v odlesnění a odtěžení části zátopy, odtěžení hrází a demontáži bezpečnostního přelivu a demontáži potrubí spodních výpustí. Po demontážích budou provedeny objekty spodních výpustí, nasypány nové hráze a vybudovány bezpečnostní přelivy. Z důvodu zajištění údržby budou do nádrží realizovány nové sjezdy. Obě stavby byly zahájeny v listopadu 2012, ukončení prací je naplánováno na září 2013. Financování těchto akcí je zajištěno z programu Ministerstva zemědělství ČR „129 120 Podpora prevence před povodněmi II“. Náklady stavebních prací na akci SN Lutyňka se budou pohybovat řádově kolem 13 milionů Kč a u akce SN Hlínský ve výši přibližně 7 milionů Kč.

Na závěr je potřebné dodat, že výše uvedenými rekonstrukcemi bude zajištěna bezpečná funkčnost nádrží, jejichž hlavním úkolem je transformovat průtoky z přívalových srážek, a to až do výše 100letého, resp. u SN Hlínských 10letého, na neškodný odtok. Dále dojde ke zlepšení přístupnosti a možnosti údržby vodních děl a také k zajištění okamžité informovanosti správce toku o stavu hladiny pomocí dálkového přenosu dat.

Ing. Jiří KONEČNÝ
Ing. Jiří FUKA
investiční odbor

SN Hlínský

AKTUALITY

Podzimní čištění zátopy VD Slezská Harta

Činnost návštěvníků okolí vodní nádrže Slezská Harta s sebou bohužel nese i negativní dopady ve formě hromadících se odpadků. Naštěstí se již stalo tradicí, že dvakrát v roce rybáři s dobrovolníky vezmou věci do svých rukou, tedy přesněji vezmou pytle, a vše takřkajíc uvedou na pravou míru. V sobotu 10. listopadu 2012 proběhla podzimní část čištění zátopy VD Slezská Harta. Akci zorganizoval Český rybářský svaz, MO Vítkov. Pracovníci Povodí Odry, s. p., pak vypořádali se svozem odpadu ze sběrných míst. Celkem bylo odvezeno na skládku v Horním Benešově přibližně 1,6 tuny odpadu. Děkujeme všem zúčastněným za provedenou práci a doufáme, že návštěvníci okolí VD Slezská Harta budou v budoucnu ohleduplnější.

Ing. Radek PEKAŘ

vedoucí provozního úseku Opava

Čtvrtý ročník Vodohospodářské branky

Ve dnech 1. až 3. března 2013 se uskuteční 4. ročník Vodohospodářské branky s ubytováním v Penzionu Povodí v Domašově. Závod ve slalomu se pojede v sobotu 2. března 2013 – za příznivých sněhových podmínek na Červenohorském sedle, v opačném případě na sjezdovce ve Filipovicích. Rozdělení závodníků je jako obvykle do pěti kategorií. Pro zájemce je zajištěna autobusová doprava.

Ing. Jana PALOVSKÁ
vedoucí oddělení projekce

Pozvánka na 38. ročník Zimní vodohospodářské třicítky

Občanské sdružení Zimní vodohospodářská třicítka připravuje další ročník tohoto oblíbeného závodu, který se

bude konat v sobotu 19. ledna 2013 na Rejvízu. Startovní závodníci z Povodí Odry, s. p., činí 250 Kč. Odjezd závodníků od našeho podniku bude v pátek 18. ledna 2013 ve 14 hodin. Další informace najdete postupně na www.zvh30.cz.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

Křest knihy Stavitel přehrad

Na jaře letošního roku se na náš podnik obrátil autor knihy Stavitel přehrad a zástupci nakladatelství Grada s informací o připravovaném vydání této knihy a žádostí o spolupráci, resp. finanční spoluúčast našeho podniku na vydání knihy. Osobou, o níž kniha pojednává, je Ing. Jan Čermák, stavitel, který se podílel mimo jiné na výstavbě přehrad Kružberk a Žermanice, jenž pochází a působil v našem regionu a jehož dílo významně ovlivnilo život i tvář regionu. Z těchto důvodů vedení podniku schválilo finanční příspěvek na přípravu a vydání knihy. Jejím autorem je Milan Švihálek, bývalý dramaturg České televize Ostrava, který v knize využil osobní zápisky Ing. Čermáka, doplněné o základní technické údaje staveb, na nichž se podílel. Kniha byla úspěšně vydána a 16. listopadu 2012 proběhl v Domě knihy Librex slavnostní křest knihy. Jejím kmotrem byl představitel role hrázného Palyzy v někdejším televizním seriálu Velké Sedlo, herec Pavel Nový. Křest provedli a knize popřáli kromě kmotra také oba synové Ing. Čermáka. Za náš podnik coby partnera vydání jsem měl tu čest spoluúčastnit se slavnostního ceremoniálu. Po slavnostním křtu proběhla autogramiáda autora a kmotra, kteří podepisovali první zakoupené výtisky knihy. Ta je k dostání i nadále v Domě knihy Librex na Smetanově náměstí v Ostravě.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Třetí ročník soutěže Voda a životní prostředí

V úterý 6. listopadu 2012 uspořádala Vysoká škola báňská – Technická

univerzita Ostrava (VŠB-TUO) ve své Nové aule závěrečný workshop soutěže Voda a životní prostředí Moravskoslezského kraje. Akce se zúčastnilo devět soutěžních týmů a byla vyvrcholením soutěže zorganizované díky podpoře Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost spolufinancovaného ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu. Jejím cílem bylo podnítit ve středoškolských studentech zájem o studium vodního hospodářství a životního prostředí na VŠB-TUO.

První místo v soutěži obsadil tým ze SPŠ chemické akademika Heyrovského a Gymnázia Ostrava, její studenti byli také oceněni za nejlepší závěrečnou práci a poster, nejlepší prezentaci své práce předvedla VOŠ, SOŠ a SOU Kopřivnice. Uspořádanému workshopu předcházela řada exkurzí na různá vodohospodářská díla, kde měli studenti možnost seznámit se s vodním hospodářstvím našeho kraje. Součástí soutěže bylo i mapování vybraného úseku vodního toku, včetně odběru vzorků vody a provedení rozborů v laboratoři VŠB-TUO.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

9. setkání Odborné skupiny přehradního stavitelství

V polovině listopadu 2012 uspořádalo VUT Brno, Ústav vodních staveb, již 9. setkání Odborné skupiny přehradního stavitelství. Jedná se především o zaslužené stavbyvedoucí, projektanty a zástupce investora. Věk mnohých již dávno překročil osmdesátku. Tématem letošního setkání bylo VD Těrlicko. Prezentace zahrnovaly výstavbu, provoz, měření a stávající rekonstrukci vodního díla. Hlavním cílem bylo setkání pamětníků výstavby s lidmi, kteří zajišťují funkci díla dnes, a předání zkušeností mezi generacemi.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Ekonomické výsledky za 1. až 3. čtvrtletí 2012

Ekonomické výsledky dosažené státním podnikem Povodí Odry za 1. až 3. čtvrtletí roku 2012 jsou ovlivněny především vyššími než plánovanými tržbami za odběry povrchové vody a za dodávky elektrické energie.

Dalším faktorem, ovlivňujícím vývoj ekonomiky státního podniku, je skutečnost, že v tomto období roku prozatím ještě nejsou uplatněny všechny očekávané výdaje, a to zejména v oblasti realizace plánovaných investic hrazených z vlastních zdrojů, které budou v souladu s realizačními termíny čerpány zejména v posledním kvartále. Závěrečné období roku bude náročné také na čerpání výdajů na opravy, i když v této oblasti již nyní dochází k překročení hodnot časového plánu, a to jak v celkových opravách, tak zejména v opravách hrazených z vlastních zdrojů a z pojistného plnění za povodňové škody z let 2009 a 2010.

Co se týká hospodářského výsledku, ten byl ve sledovaném období oproti časovému plánu překročen o 1 589 tisíc Kč

a v absolutní hodnotě dosáhl částky 52 460 tisíc Kč. Na tomto výsledku se podílejí zejména tržby za vlastní výroby, a to především za povrchovou vodu, kde došlo k překročení oproti plánu o 6 021 tisíc Kč, a dále za výrobu elektrické energie, která plánované příjmy státního podniku zvýšila o 12 891 tisíc Kč. Z ostatních výnosových položek, jež napomohly k docílení hospodářského výsledku, je třeba ještě jmenovat tržby z prodeje nepotřebného dlouhodobého majetku a tržby za ryby. Pozitivně byly celkové výnosy státního podniku ovlivněny také kladným saldem vzniklým mezi dohadnými položkami, vytvořenými v minulých obdobích na náhrady škod z povodní a následným reálným pojistným plněním.

V oblasti nákladů lze velmi pozitivně hodnotit vývoj oprav, které byly realizovány v celkovém objemu 120 567 tisíc Kč, což představuje meziroční nárůst o 9 243 tisíc Kč. Ve srovnání s časovým plánem byly opravy překročeny o 8 943 tisíc Kč, přičemž toto překročení se z 98 procent odehrává ve vlastních zdrojích.

V ostatních provozních nákladových položkách státního podniku došlo převážně k úsporám plánovaných hodnot.

V oblasti pořízení dlouhodobého majetku bylo proinvestováno celkem 250 586 tisíc Kč, z toho 182 473 tisíc Kč z dotací a 63 472 tisíc Kč z vlastních zdrojů. Investiční dotace byly čerpány zejména z rozpočtových kapitol ministerstva zemědělství na protipovodňovou prevenci, na odstraňování povodňových škod z let 2009 a 2010 a dále také na výkupy v souvislosti s přípravou akce Opatření na horní Opavě v Nových Heřminovech. Dotační prostředky byly uplatněny také z Operačního programu Životní prostředí na revitalizaci vodních toků a z územních rozpočtů na realizaci protipovodňových opatření.

Z uvedených ekonomických výsledků a jejich vyhodnocení ve vazbě na časový rozpočet státního podniku na 3. čtvrtletí roku 2012 lze očekávat splnění ročních plánovaných hodnot a vytvoření stabilní ekonomické základny pro další období roku 2013.

Ing. Petr KUČERA
ekonomický ředitel

Penzijní reforma - co byste o ní měli vědět!

JAK SE MĚNÍ DŮCHODOVÝ SYSTÉM

1. PILÍŘ	2. PILÍŘ	3. PILÍŘ
Státní systém důchodů	Důchodové spoření	Doplňkové penzijní spoření
POVINNÝ	DOBROVOLNÝ	DOBROVOLNÝ

PRACOVNÍ FÁZE ŽIVOTA

Průběžný systém	Fondový systém	Fondový systém
<i>Odvedené peníze jsou použity na výplatu penzí současným důchodcům</i>	<i>Odvedené peníze jsou moje a zhodnocují se na mém důchodovém účtu.</i>	<i>Odvedené peníze jsou moje a zhodnocují se na mém důchodovém účtu.</i>
Nic si nespořím, nic se nedědí	V případě úmrtí se dědí	V případě úmrtí se dědí

Odvádím státu	Spořím si:	Spořím si:
<ul style="list-style-type: none"> • 28 % (pokud nevstoupím do 2. pilíře) • 25 % ze mzdy (pokud spořím ve 2. pilíři) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 % (místo odvodu státu posílám na svůj důchodový účet) • 2 % navíc ze mzdy 	<ul style="list-style-type: none"> • volitelnou částku • získám státní příspěvek • příspěvek zaměstnavatele
Nic si nespořím, nic se nedědí	V případě úmrtí se dědí	V případě úmrtí se dědí

DŮCHODOVÁ FÁZE ŽIVOTA

Důchod ze zákona	Spravedlivý důchod	Spravedlivý důchod
<i>Jeho výše je dána pravidly stanovenými zákonem v okamžiku mého odchodu do důchodu.</i>	<i>Výše důchodu záleží pouze na tom, kolik jsem si sám nespořil (a v případě doživotní penze i na očekávané délce života)</i>	<i>Výše důchodu záleží pouze na tom, kolik jsem si sám nespořil (a v případě doživotní penze i na očekávané délce života)</i>

V ČEM SE LIŠÍ 2. A 3. DŮCHODOVÝ PILÍŘ

2. PILÍŘ		3. PILÍŘ
Důchodové spoření		Doplňkové penzijní spoření
HLAVNÍ VLASTNOSTI		
Dobrovolná	Účast ve spoření	Dobrovolná
Od 1. 1. 2013	Možnost sjednání	Od 1. 1. 2013
Ne	Možnost předčasně ukončit	Ano
Ano	Převod k jiné společnosti	Ano
Ne (v nemoci či nezaměstnanosti se příspěvky neodvádí)	Přerušování placení	Ano
PŘÍSPĚVKY A DAŇOVÉ VÝHODY		
2 % ze mzdy	Příspěvky účastníka	Minimálně 100 Kč měsíčně
3 % ze mzdy (snížení povinných odvodů státu)	Příspěvky státu	Státní příspěvek 90-230 Kč měsíčně
Ne	Příspěvky zaměstnavatele	Ano
Ne	Daňové výhody – příspěvek účastníka	Ano – až 12 000 Kč snížení daňového základu
Ne	Daňové výhody – příspěvek zaměstnavatele	Ano – až 30 000 Kč ročně
VÝPLATY		
Výplata ve formě penze	Odchod do důchodu	Výplata ve formě penze nebo jednorázová výplata
Ne	Předdůchod	Ano
Prostředky jsou předmětem dědictví	Úmrtí během spoření	Prostředky vyplaceny určené osobě nebo součástí dědictví

Jak se změní současné spoření:

Vaše prostředky v penzijním připojištění budou automaticky v noci z 31. prosince 2012 na 1. ledna 2013 převedeny do transformovaného fondu, ve kterém vám zůstane

- **zachována garance** nejméně nulového zhodnocení,
- **nárok na výsluhovou penzi** a na další dávky dle penzijního plánu.

OD LEDNA 2013 DOJDE KE ZMĚNĚ VÝŠE STÁTNÍHO PŘÍSPĚVKU

MĚSÍČNÍ PŘÍSPĚVEK V KČ										
Příspěvek účastníka	100	200	300	400	500	600	700	800	900	>1 000
Státní příspěvek současně	50	90	120	140	150	150	150	150	150	150
Státní příspěvek po reformě	0	0	90	110	130	150	170	190	210	230

Poděkování za vstřícnost při zajišťování odborné praxe žáků

Vážení přátelé školy,

dovoluji si Vám touto cestou upřímně poděkovat za vstřícnost při zajišťování odborné praxe našich žáků oborů Cestovní ruch a Analýza potravin. Jsem si vědoma, že v současné době není snadné vytvořit takové pracovní podmínky, které by byly přínosem pro odborné vzdělávání.

Na základě kladných ohlasů našich žáků, kteří u Vás praktikovali, si spolupráce s Vámi nesmírně cením a věřím, že bude nadále pokračovat.

S úctou Ing. Marie MĚCHOVÁ
ředitelka školy v Šilheřovicích

Vodohospodářský provoz Vodní díla Opava

VHP Vodní díla Opava zajišťuje provoz dvou přehrad a spravuje zhruba 20 kilometrů vodních toků. Úsek má navíc na starosti další s přehradami související zařízení, limnigrafy nebo například tlakový přivaděč do úpravně vody v Podhradí či malou vodní elektrárnu na jezu v Podhradí.

Úsek VHP Vodní díla Opava se stará o provoz soustavy dvou přehrad na řece Moravici – Kružberka, který je určen především k zásobování obyvatel kraje pitnou vodou, a Slezské Harty, jež kromě dodávek vody slouží k rekreaci a díky svému objemu disponuje také významným protipovodňovým efektem. Dále má provoz ve správě řeku Moravici v jejím krátkém úseku mezi přehradami a další drobné přítoky do zátopy Slezské Harty, což jsou především neupravené vodní toky. Pod jeho správu patří také záchytná hráz na Lobníku, jezová elektrárna v Podhradí, tlaková štola přivaděče surové vody z Kružberka do úpravně vody v Podhradí a také síť limnigrafů na přítocích a pod hrázemi. Na úseku v současnosti pracuje celkem 16 lidí – šest pracovníků působí na Kružberku, deset na Slezské Hartě, z nichž dva pracují v provozním středisku v Nové Pláni.

Ke každodenním úkolům na hrázích patří ranní vizuální kontrola přehrady hrázným, provedení potřebného měření a podání hlášení na dispečink. Na to navazuje další denní údržba, která je potřebná k tomu, aby všechno na přehradách fungovalo tak, jak má, a byla zajištěna bezporuchová funkce všech technologických zařízení za jakýchkoliv okolností. Časově velmi náročná je i údržba samotné zátopy, konkrétně k časově nejnáročnějším pracím patří vzhledem k rozloze udržované plochy okolo přehrad kosení.

Specifickým rysem úseku je práce samotných hrázných. Ve službách a pohotovostech se střídají, a zajišťují tak prakticky stálou službu. Jejich život je doslova spjat se samotným vodním dílem tím, že bydlí se svými rodinami v domcích v bezprostřední blízkosti hráze. A jejich práce rozhodně není tak idylická, jak se mnohým může zdát.

K velkým problémům patří neukáznění a mnohdy také agresivní návštěvníci přehrad, kteří parkují v zákazech přímo u vody,

Pracovníci VHP Vodní díla Opava

či pytláctví. Přitom na VD Slezská Harta je pohyb lidí v souvislosti s tím, že slouží i k rekreačním účelům a jako rybářský revír, ještě větší. Navíc se tu objevují nepovolené stavby. „Okolo VD Kružberk je vyhlášeno ochranné pásmo prvního stupně, takže zde platí jen omezený pohyb osob. V případě Slezské Harty zákazy nejsou tak přísné, přesto někteří lidé, bohužel, zákazové tabule nerespektují. V letošním roce jsme se na tento problém více zaměřili a zahájili jsme ve spolupráci s bezpečnostní agenturou namátkové kontroly zátopy nejprve na Slezské Hartě a pak i na Kružberku. Protože ale my i agentura máme jen omezené pravomoci, jednáme o spolupráci s Policií ČR. Prozatím jsme zjištěná porušení v rámci kontrol řešili převážně upozorněním, plánujeme ale jednotlivé přestupky předávat příslušným úřadům k řešení. Takže jde o první vlašťovku k nápravě této situace,“ říká k nešvaru na přehradách vedoucí úseku Ing. Radek Pekař.

Z větších úkolů, které v minulosti úsek řešil, lze zmínit např. sanaci těsnicího jádra hráze VD Slezská Harta. Již v roce 2001 se objevily anomálie v těsnicím jádru v jeho horní části, což znamenalo, že jádro nebylo homogenní (celistvé) tak, jak by být mělo. Na to navázaly série průzkumných prací, které v roce 2005 vyústily v provedení opravy části těsnicího jádra, kdy bylo jádro přehradě sanováno tryskovou injektáží z koruny hráze. „Byla to mimořádná akce vzhledem k tomu, že s danou technologií opravy byly zkušenosti především

ze zakládání staveb, ale ne s tak specifickým použitím v těsnicím jádru hráze. Především byly problémy se zachováním požadovaných parametrů jádra. Nakonec se vše za významné pomoci mnoha odborníků podařilo. Kvůli opravě jsme vyřizovali i výjimku z manipulačního řádu, kdy jsme šli s hladinou až na bezpečnostní přeliv, abychom vyzkoušeli úspěšnost opravy a funkci těsnění,“ říká k rekonstrukci vedoucí úseku a vyjmenovává další větší investiční akce na přehradách z poslední doby či na nejbližší dobu naplánované: „Na Slezské Hartě jsme v nedávné době provedli velkou rekonstrukci generátoru vodní elektrárny, rekonstrukci řídicího systému, loni jsme dokončili stavbu záložního zdroje. Na Kružberku ze zajímavých akcí proběhla revize tlakové štoly přivaděče prováděná jednou za deset let. V příštím roce začneme s přípravou rekonstrukce řídicího systému a vzhledem ke stáří přehrady chystáme rekonstrukci koruny hráze a případně i návodního líce. Na příští rok také plánujeme zajištění obnovy protikorozní ochrany segmentů hrázových přelivů.“

A na závěr Ing. Pekař dodává: „Jsem rád, že mohu pracovat s lidmi, kteří na těchto přehradách jsou – jde o správné lidi na správných místech. A i když vše není vždy růžové, je na ně spolehnout a existuje mezi námi vzájemná důvěra, za což jsem rád.“

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

15. setkání strojních specialistů, energetiků a pracovníků TBD

V průběhu roku se koná několik odborných vodohospodářských seminářů a konferencí. Většina těchto seminářů je zaměřena na bezpečnost vodních děl a s tím související činnosti technicko-bezpečnostního dohledu. Výše zmíněné setkání mezi ně ovšem nepatří. Je to jediná akce v roce, kde se probírají čisté odborná témata a zkušenosti z provozu technologických celků a jejich složek, které jsou nedílnou součástí všech vodních děl. Díky účasti specialistů z VD Gabčíkovo je toto setkání již čtvrtým rokem mezinárodní.

VD Gabčíkovo

VD Čunovo – jezové pole s celkovou kapacitou 6000 m³/s

Všichni odborníci z jednotlivých českých Povodí se na konání letošního setkání nesmírně těšili, poněvadž organizace připadla na státní podnik Vodohospodářská výstavba se sídlem v Bratislavě. Místem jednání byl stupeň Čunovo, který byl vybudován jako dočasné řešení varianty nedokončeného projektu Soustavy vodních děl Gabčíkovo – Nagymaros. Hlavními tématy jednání byly zkušenosti s provozem výpustí přehrad, jezových uzávěrů a problémy vznikající s jejich provozem a údržbou. Dále pak zkušenosti při výstavbě a rekonstrukcích malých vodních elektráren, plavebních komor a jiných vodních staveb. Nedílnou součástí odborných témat je rovněž rozsáhlá debata o regulačních uzávěrech spodních výpustí, jejich provozu, údržbě a problémech souvisejících s provozem. Vděčným tématem, které s technologií vodních děl rovněž úzce souvisí, je protikorozní ochrana. Během dvou dnů, které jsou od rána do večera „prošpikovány“

odbornými prezentacemi, si vždy rádi uděláme čas na exkurzi na vodní díla a jiné vodní stavby v blízkém okolí. Naše první exkurze směřovala na vodní dílo, které je pro každého vodohospodáře tím nejimpozantnějším, a to na VD Gabčíkovo na Dunaji. Tato na naše poměry megalomanská stavba v letošním roce oslavila významné jubileum – 20 let od uvedení do provozu. Stupeň Gabčíkovo se skládá ze dvou plavebních komor a hydroelektrárny. V hrázi je umístěno celkem osm Kaplanových turbín, přičemž každá z nich může dosáhnout maximálního výkonu až 90 MW, což dohromady činí neuvěřitelných 720 MW. Každá z těchto turbín je

Na VD Gabčíkovo je celkem osm turbín o celkovém výkonu 720 MW.

schopna za sekundu pojmout až 630 m³ vody. Elektrická energie vyrobená na tomto vodním díle je schopna z asi osmi procent pokrýt celkovou roční spotřebu celé Slovenské republiky. Ve srovnání s naší největší vodní elektrárnou na VD Slezská Harta, kde máme dvě Francisovy turbíny o celkovém výkonu 3,14 MW, je to až neuvěřitelné. Dále určitě stojí za zmínku prohlídka vodního díla na stupni Čunovo. Toto dílo má široké spektrum využití. Zabezpečuje odběr vody do mošovského ramene starého Dunaje, odvedení povodňových průtoků, výrobu elektrické energie, nachází se zde areál vodních sportů s několika umělými

Oběžné kolo Kaplanovy turbíny na VD Gabčíkovo má průměr 9,4 m

kanály a podobně jako na Gabčíkovo má také malou plavební komoru. Součástí vodního díla jsou tři Kaplanovy turbíny o celkovém výkonu 24,3 MW.

Z výše zmíněného energetického potenciálu vodních děl Gabčíkovo a Čunovo je jasné, že našim slovenským kolegům ve výrobě elektrické energie nemůžeme konkurovat. Ovšem ač je rozdíl ve výrobě a velikosti samotných vodních děl tak markantní, při řešení odborných témat o provozních a jiných problémech najdeme vždy společnou řeč a zjistíme, že rozdíl je opravdu pouze ve velikosti.

Pro nás techniky se stalo toto setkání v oblasti technologie klíčovým zdrojem informací o provozních problémech a jejich řešení a doufám, že s podporou našeho vedení a vedení ostatních firem v tom budeme pokračovat i v dalších letech.

Ing. Martin KOZELSKÝ
strojný specialista provozního odboru

Sledování jakosti povrchových vod a jeho význam pro praxi

Významnou činností, zajišťovanou naším státním podnikem, je tzv. zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod podle § 21 vodního zákona, jinými slovy monitoring povrchových vod.

Stručně lze proces monitoringu popsat následujícími dílčími kroky:

1. každoroční sestavování plánu monitoringu,
2. zajištění odběru vzorků, analýz a uložení naměřených dat z monitorovaných míst,
3. vyhodnocení dat a jejich využití.

Sestavování plánu monitoringu provádí odbor vodohospodářských koncepcí a informací (VHKI) ve spolupráci s odborem vodohospodářských laboratoří (VHL). Náplň druhého bodu zajišťuje plně odbor VHL a konečné vyhodnocení je opět plně v kompetenci pracovníků VHKI, oddělení péče o jakost vod.

Takto jednoduše popsaná činnost ale představuje řadu úskalí, s nimiž se již zhruba od roku 2005 potýkáme. Při sestavování plánu monitoringu musejí správci povodí postupovat podle metodických pokynů MŽP a MZe. Především rezort MŽP připravuje tzv. Rámcový program monitoringu (RPM), což je vlastně závazný dokument a návod k sestavení plánu pro jednotlivá dílčí povodí, a zde postupně začalo docházet k třecím místům mezi pragmatickým a realistickým pohledem ze strany podniků Povodí, nesoucích převážnou část nákladů na monitorování, a mnohdy nereálnými vizemi a požadavky předkládanými RPM.

Pro vysvětlení je nutné se vrátit do historie, kdy již od šedesátých let minulého století měla tehdejší ČSSR nastavený velmi kvalitní systém monitorování vod, který spočíval ve vymezení státní monitorovací sítě (v povodí Odry asi 40 monitorovacích míst), v níž podniky Povodí prováděly každoročně odběry a analýzy vzorků zhruba v 35 nejdůležitějších ukazatelích a tato činnost jim byla hrazena Státním fondem životního prostředí. Z vlastních prostředků byl pak prováděn monitoring na dalších tocích spravovaných podniky Povodí, monitoring údolních nádrží a kontrola bodových zdrojů znečištění. Veškerá naměřená data byla využívána

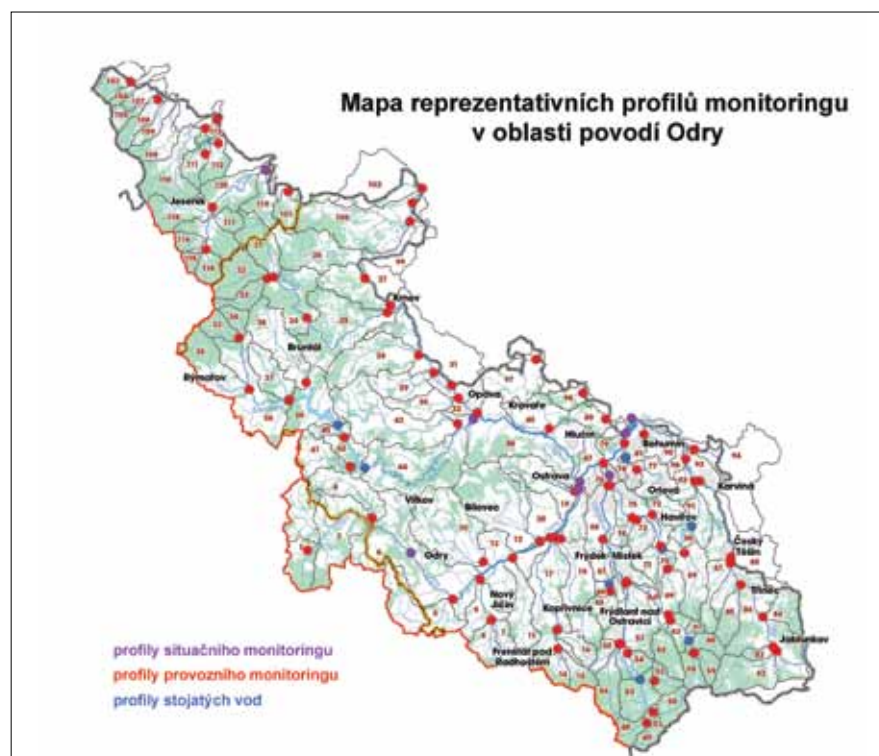
odbornými organizacemi obou rezortů (Výzkumným ústavem vodohospodářským, Českým hydrometeorologickým ústavem apod.). Při postupném zavádění evropské legislativy do oblasti životního prostředí začalo docházet v tomto pevně stanoveném a fungujícím režimu k významným změnám.

V platnost vešla dceřiná směrnice EU:

- o požadované jakosti povrchových vod určených pro pitné účely,
- o požadované kvalitě vod pro koupání,
- o požadované kvalitě vod vhodných pro život ryb,
- o zranitelných oblastech a citlivých oblastech...

Každá z těchto směrnic vyžadovala specifický přístup ke sledování. Stupňovaly se nároky na koordinaci těchto dílčích monitoringů, zvyšoval se jejich rozsah, finanční náklady a pevně nastavený systém se postupně začal tříštit, když paradoxně zároveň finančních zdrojů ve státním fondu ubývalo. Přibližně od roku 2007 měl být v České republice monitoring podzemních a povrchových vod uveden do souladu se Směrnicí 2000/60/ES (tzv. Rámcovou

směrnicí) a jednotlivé monitorovací programy upraveny a doplněny tak, aby prioritně umožňovaly vyhodnotit tzv. ekologický a chemický stav vodních útvarů (ohraničené úseky jednotlivých toků). Co konkrétně zahrnují pojmy ekologický a chemický stav, jaký monitoring si vyžadují a jak se naměřená data budou používat, to bylo dlouholetým zadáním pro řadu odborných institucí, které měly pod hlavičkou MŽP připravit metodiky, legislativní podporu a také softwarové prostředky ke klasifikaci dat. Absence velkorysého přístupu, nedostatek zkušeností a utápění se v detailech způsobily, že proces není dosud ukončen a je otázka, zda již odsouhlasené metodiky jsou všechny v praxi použitelné a užitečné. Pro přiblížení celé složitosti monitorování vod v současné době uvedme základní kritéria, ke kterým je nutné při sestavování plánu monitoringu a jeho naplňování přihlížet. V dílčím povodí Odry bylo vymezeno 112 tzv. vodních útvarů na tekoucích vodách a osm vodních útvarů na vodách stojatých (údolní nádrže). Každý takto vymezený útvar musí být monitorován alespoň v jednom monitorovacím místě – reprezentativním

TÉMA KAPKY

profilu. Pro vyhodnocení chemického stavu je zapotřebí analyzovat s četností 12krát ročně 42 prioritních organických polutantů a těžkých kovů, pro hodnocení ekologického stavu přistupuje další zhruba dvojnásobný počet tzv. specifických znečišťujících látek nebezpečných pro vodní ekosystém. Jedná se převážně o náročně stanovitelné pesticidy a jejich metabolity (je nutné dodat, že většina těchto látek se v našich vodách téměř nevyskytuje nebo se vyskytuje sporadicky a v nízkých koncentracích). Dále se analyzuje asi 25 všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů, podporujících biologické oživení v tocích, a co je hodně složité – musí být také konkrétně známo, jak ekosystém vypadá celkově. Monitoruje se tedy složení a četnost vodní flóry (fytoplankton, fyto-bentos, makrofyty), složení a četnost makrozoobentosu, složení, četnost

zařadit. Podle navrženého rozsahu se samozřejmě odvíjí cena analýz, která se může pohybovat v řádu desítek, ale i stovek tisíc korun za jeden monitorovací profil a rok. Pro rok 2013 byl vyspecifikován monitoring povrchových vod v dílčím povodí Odry jako celek za 17,5 milionu Kč.

Pro rok 2013 byl vyspecifikován monitoring povrchových vod v dílčím povodí Odry jako celek za 17,5 milionu Kč.

Podrobný popis monitorovacích míst, všech ukazatelů, které je třeba sledovat, s návrhem četnosti sledování je každoročně ke konci roku předáván odboru VHL jako plán na rok následující. Činnost odboru laboratoří (VHL) je hlavní náplní

způsobit a schopné dosahovat technicky platných výsledků“ (citace z výše uvedené normy). Pojem akreditace je někdy mylně zaměňován s pojmem certifikace dle norem řady ISO 9000 (zejména pak ISO 9001). Ta je však určena k jinému účelu a pro laboratorní oblast lze pro zjednodušení říci, že „laboratoř, která pracuje ve shodě s požadavky ISO 9001, neprokazuje sama o sobě způsobilost dosahovat technicky platných údajů a výsledků“ (opět citace z normy). Z uvedeného jednoznačně vyplývá, proč musí být laboratoře státního podniku Povodí Odry zapojeny do systému akreditace, a ne pouze certifikace.

Pokud jde o spolupráci odborů VHKL a VHL v oblasti monitoringu, jak již z předchozího vyplývá, jejím základem je příprava požadovaného rozsahu monitoringu. VHL návazně pak za pomoci komplexního laboratorního řídicího a informačního systému (Labsystém) připraví detailní plán vzorkování a zkoušek, průběžně zajišťují a sledují jeho plnění a ukládání potřebných informací pro jejich další využití odborem VHKL. Pro letmé přiblížení náročnosti celého pro-

Typické společenstvo organismů při determinaci makrozoobentosu

a věková struktura rybí obsádky včetně hydromorfologie. Dále se monitoruje jakost drobných vodních toků, bodových zdrojů znečištění, jakost malých vodních nádrží apod. Není třeba zdůrazňovat, že postihnout všechny výše popsané aspekty a zároveň navrhnout účelný a finančně schůdný monitoring představuje náročné hledání kompromisů a důkladnou rozvahu kde, s jakou četností a zda vůbec požadovaný parametr do plánu sledování

druhého kroku, jak byl uveden v úvodním výčtu. Je třeba nejdříve poznamenat, že vodohospodářské laboratoře jako jediná organizační složka podniku pracují v náročném režimu systému řízení kvality práce. Ten je navenek prokazován akreditací dle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005, jež „obsahuje všechny požadavky, které musejí zkušební a kalibrační laboratoře splňovat, pokud chtějí prokázat, že provozují systém managementu, že jsou technicky

Plán připravovaný pro rok 2013 zahrnuje sledování bezmála 250 kvalitativních ukazatelů ve více než 210 monitorovacích profilech.

cesu si stačí uvědomit, že např. plán připravovaný pro rok 2013 zahrnuje sledování bezmála 250 kvalitativních ukazatelů (fyzikální veličiny, prvky, sloučeniny i skupiny organismů včetně mikrobiologických) ve více než 210 monitorovacích profilech. Samozřejmě se nesleduje všechno všude (to by bylo ekonomicky i technicky neúnosné), ale profily mají individuálně stanovené rozsahy. Situaci navíc komplikuje skutečnost, že četnost vzorkování za rok se liší nejen podle profilů (toky, nádrže, odpadní výusti, sedimenty), ale i podle typů stanovení. Roční plán má podobu několika „trojrozměrných“ tabulek, které je nutné průběžně rozpracovat do měsíčních, týdenních a denních sestav pro vzorkování a zkoušky, zde navíc se zohledněním konkrétního vzorku, metody, přístroje a zodpovědné osoby. Zjištěné údaje jsou průběžně ověřovány a vkládány do již zmiňovaného

Labsystému. Průběh procesů je kontinuálně monitorován a všechny postupy musejí splňovat náročná akreditační kritéria. Bez aplikace nejmodernějších postupů a nástrojů by toto bylo nemyslitelné. Co se týká odborné náplně činnosti laboratoří, je třeba si uvědomit, že monitoring jakosti vod ve vodních útvech obnáší nejen zjišťování kvalitativních ukazatelů ve vodě a postupné

Laboratoř musí pro plnění svých úkolů mít k dispozici odpovídající materiální vybavení i personální obsazení, a to v širokém spektru odborností.

ukládání znečišťujících látek v sedimentu, ale i ovlivnění životních forem organismů, které se zde nalézají. Z toho vyplývá, že laboratoř musí pro plnění svých úkolů mít k dispozici odpovídající materiální vybavení i personální obsazení, a to v širokém spektru odborností. Vezmeme-li v úvahu, že podoba monitoringu jakosti vod se v průběhu několika let radikálně změnila, snadno lze pochopit, že i v laboratoři dochází k dynamickým změnám. Těsná provázanost s plánováním v oblasti vod a pravidelná aktualizace rozsahu kvalitativních ukazatelů, vycházející z požadavků evropské legislativy transponované do legislativy národní, kladou vysoké nároky na průběžnou změnu odborné náplně prací. Každoročně je plán monitoringu přezkoumáván a aktualizován. Tyto aktualizace však mají velice často přímý dopad na přístrojové a personální vybavení laboratoře. Nežádá totiž vyžadují zavedení nových zkoušek, a proto je nezbytné řešit je v patřičném předstihu a za spolupráce dalších útvarů podniku. Na dokreslení příklad z poslední doby, kdy v roce 2011 vyšla vyhláška č. 93 o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Podrobnou analýzou jsme dospěli k závěru, že naplnění si vyžádá rozšířit monitoring o sledování celé řady škodlivin, z nichž převážná část má jiné fyzikálně-chemické vlastnosti než látky dosud monitorované a nelze je stávající technikou stanovit. Průzkumem dostupných zdrojů bylo ověřeno, že se jedná o analytickou oblast, která se bude i v budoucnu dále rozvíjet. Proto byl podán návrh na rozšíření přístrojového vybavení

o kapalinový chromatogram s hmotnostní detekcí. Díky pochopení a účinné podpoře ze strany vedení podniku a pomoci kolegů z dalších odborů se podařilo investici realizovat, přístroj byl v polovině roku 2012 nainstalován a bylo zahájeno zaškolování obsluhy. V současné době již finišují práce na zavedení a ověření stanovení přibližně čtyřiceti látek – převážně pesticidů a jejich metabolitů.

Závěrečnou etapu – třetí krok v procesu sledování stavu povrchových vod – tvoří práce s daty uloženými v Labsystému. Předmětná databáze je cenným a nepostradatelným informačním základem pro činnost na úseku péče o jakost vod a její využití je mnohostranné. Prioritně slouží ke zjišťování stavu vod, k prognóze jeho vývoje, vypracování zpráv jak rezortních, tak dílčích o stavu životního prostředí ČR, pro potřeby plánování

Každý, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových, byť by se jednalo jen o malou domovní čistírnu odpadních vod, musí mít přesně stanovenou, kolik vody a v jaké kvalitě může vypouštět

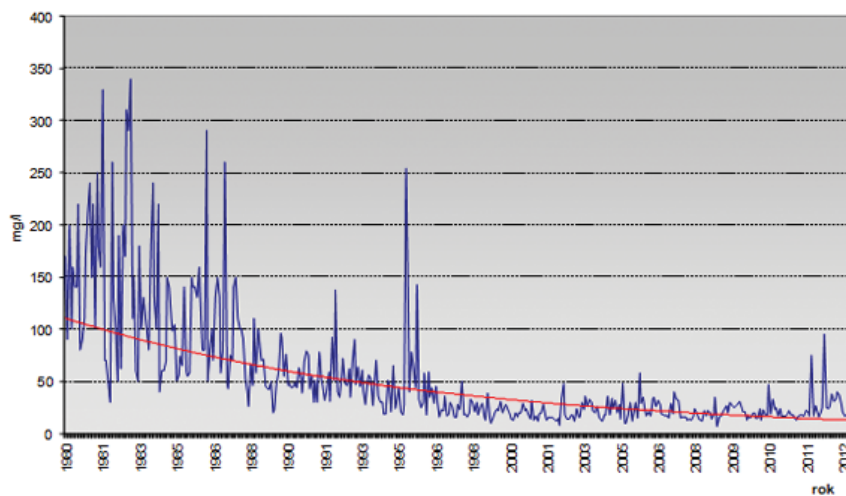
(ale i podzemních), byť by se jednalo jen o malou domovní čistírnu odpadních vod, musí mít přesně stanovenou, kolik vody a v jaké kvalitě může vypouštět, aby nebyly v recipientu překročeny nařízením vlády stanovené limity znečištění. Názor-

Zavádění metod stanovení na novém kapalinovém chromatografu vrcholí...

(kdy při zjištění špatného stavu vod je nutné nalézt opatření k jeho zlepšení), pro vědeckou i pedagogickou činnost, pro sestavování vodohospodářské bilance, pro potřeby přeshraniční a mezinárodní spolupráce a v neposlední řadě i pro informovanost veřejnosti. Její největší využití však spočívá ve stálé komunikaci správce povodí s vodoprávními úřady, pro které se v rámci poradenské a posudkové činnosti zpracovávají stanoviska k nakládání s vodami. Každý, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových

nou ukázkou, využití dat dále dokumentuje tabulka jakosti povrchové vody v ukazateli CHSK (chemická spotřeba kyslíku) za období 2010 až 2011, tabulka představující vyhodnocení, které je součástí vodohospodářské bilance, v níž je přehledně zpracován stav organického znečištění v 16 vybraných významných vodních tocích. Je potěšitelné, že z 53 hodnocených profilů pouze šest nevyhovuje požadavkům nařízení vlády v tomto ukazateli. Jak se tento ukazatel vyvíjel od roku 1980, vyjadřuje navazující

TÉMA KAPKY
Odra-Bohumín - vývoj koncentrace CHSK_{Cr}

jednoho podniku je získávání informací o stavu vod účelné, přístup k nim jednoduchý a to vše nám vytváří kvalitní odborné zázemí, nadhled a dobrý základ pro práci.

Ing. Eliška MAŠKOVÁ

vedoucí oddělení péče o jakost vod

Ing. Jiří JUSKO

vedoucí vodohospodářských laboratoří

Jakost vody v tocích povodí Odry podle základních ukazatelů ČSN 75 7221

graf, z něhož je zřejmý významný pokles zatížení řek tímto typem znečištění. Výsledky monitoringu jsou rovněž každoročně zpracovány do přehledné zprávy o jakosti vod postupem definovaným ČSN 757221. Podle nejhoršího z šesti vybraných nejdůležitějších ukazatelů pak je provedena klasifikace do pěti tříd a výsledek je graficky uveden v mapě. Závěrem lze konstatovat, že díky interaktivní a vstřícné spolupráci obou odborů podílejících se na monitoringu v rámci

Jakost povrchové vody v ukazateli CHSK_{Cr} (mg/l) za období 2010 až 2011

Porovnání s přípustnou hodnotou NEK dle Nařízení vlády č. 61/2003 Sb. v platném znění

Název vodního toku	aritm.prům. min.	aritm.prům. max.	c ₉₀ min.	c ₉₀ max.	Počet hodnocených profilů	NEK - RP (průměrná hodnota) 26	
						počet vyhovujících profilů	počet nevyhovujících profilů
Odra	15	29	25	60	7	4	3
Jičínka	10	27	30	44	2	1	1
Lubina	15	20	26	30	2	2	0
Opava	5	20	7	29	7	7	0
Opavice	12	13	16	21	2	2	0
Moravice	7	15	10	22	5	5	0
Podolský potok	12	12	17	17	1	1	0
Černý potok	16	16	21	21	1	1	0
Hvozdnice	23	23	30	30	1	1	0
Ostravice	9	30	12	51	7	5	2
Olešná	16	17	21	29	3	3	0
Lučina	10	19	15	27	3	3	0
Olše	13	21	18	35	6	5	0
Stonávka	15	21	23	32	3	3	0
Bělá	8	12	15	16	2	2	0
Zlatý potok	16	16	30	30	1	1	0
Souhrn	5	30	7	60	53	46	6

Jednání zmocněnců

Ve dnech 13. až 15. listopadu 2012 se uskutečnilo pravidelné jednání zmocněnců vlád České a Polské republiky o spolupráci na hraničních vodách mezi oběma státy. Jednání se konalo tentokrát na polské straně, ve městě Opole.

Program jednání postihl tradičně výsledky práce všech pracovních skupin za období od minulého jednání zmocněnců. Projednávana byla problematika skupin v oblasti přípravy investičních záměrů a koncepcí, v oblasti hydrologie, hydrogeologie a povodňové ochrany, v oblasti úprav hraničních toků, zásobování vodou a meliorací, v oblasti ochrany před znečištěním a další témata.

S ohledem na personální změny v delegaci polské strany bylo poměrně obsáhlým bodem jednání také téma přípravy akce Opatření na horním toku řeky Opavy, kdy bylo nutné jednat informovat polskou

Část české delegace na jednání

stranu o aktuálním dění v této oblasti, jednak dohodnout text zápisu ve věci recipročních opatření na polské straně, souvisejících se stavbami, které mohou mít vliv na polské území. Všechny body jednání byly nakonec

Podpis protokolu zmocněnci vlád obou republik

úspěšně dořešeny a protokol byl v plánovaném termínu slavnostně podepsán.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Akce realizované v rámci činnosti odboru hospodářské správy

Rekonstrukce výměňkové stanice

V měsíci říjnu 2012 byla dokončena investiční akce – rekonstrukce výměňkové stanice pro administrativní budovu správy státního podniku a budovu laboratoří ve Varenkové ulici v Ostravě. Původní výměňková stanice pocházela z počátku devadesátých let. Součástí této akce byla také výměna termoregulačních ventilů v budově SSP.

Rekonstrukce střešního pláště administrativní budovy státního podniku ve Varenkové ulici

V měsíci listopadu 2012 byla dokončena investiční akce – rekonstrukce střešního pláště budovy. Při rekonstrukci byla odstraněna původní střešní skladba z roku 1996. Skladbu nového střešního pláště tvoří hydroizolační fólie PVC, separační vlies a polystyren. Dále byla zvýšena atika, osazeny byly nové vpusti a prostupy.

Zvýšení vybavenosti kuchyně v administrativní budově státního podniku ve Varenkové ulici

Pro zlepšení kvality stravování zaměstnanců státního podniku byl v měsíci říjnu

Původní střecha na Varenkové

Nová střecha na Varenkové

2012 na správě podniku pořízen do výdejny jídel konvektomat. Potraviny v něm lze tepleně zpracovávat vařením v páře, dušením, pečením, smažením či grilováním.

Oprava elektroinstalace na středisku Vernířovice

V měsících listopadu a prosinci 2012 proběhla ve středisku kompletní výměna elektroinstalace včetně výměny bojlerů. Po této akci budou realizovány další práce, jako jsou štukování stěn, vymalování interiéru či pokládka lina.

Výměna oken v rekreačním středisku Domašov

V měsíci listopadu a prosinci 2012 proběhla v rekreačním středisku investiční akce – výměna oken za plastová sedmikomorová okna s izolačními trojskly. Nová okna budou zajišťovat lepší tepelněizolační vlastnosti objektu a hlavně dojde k redukci hluku od přílehlé hlavní silnice. Po výměně oken následně proběhne vymalování interiéru a výměna koberců.

Martin KUBICA
vedoucí odboru hospodářské správy

Vodní toky 2012

Ve dnech 27. a 28. listopadu 2012 se konal 10. ročník odborné konference s mezinárodní účastí Vodní toky. Konference se konala v hotelu Černigov v Hradci Králové a pořádalo ji Povodí Labe, státní podnik, spolu s firmou VRV a.s. a CVTVHS.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o jubilejní ročník, byla letošní konference zahájena netradičním způsobem. Na úvod zazněla slova profesora Broží, který shrnul předchozích deset ročníků konference a jejich přínos vodohospodářské obci. V závěru své řeči vyslovil přání, aby se v budoucnu na této konferenci objevovaly rovněž přednášky na téma zajištění kvantity vody, které v předešlých ročnících postrádal a na něž bude v dohledné době vzhledem k očekávaným klimatickým změnám jistě kladen velký důraz.

Poté byly oceněny vodohospodářské osobnosti, které se při předešlých ročnících „tokařské“ konference aktivně a významně podílely na jejich organizaci a odborné náplni. Další průběh konference již nevybočoval z obvyklého rámce a účastníci mohli vyslechnout celkem dvacet odborných přednášek. Z oboru vodních toků letos mezi hlavní

Předávání ocenění významným osobnostem Vodních toků

témata konference patřila legislativa, správa vodních toků a financování, z oboru technických opatření na vodních tocích pak zkušenosti z přípravy a realizace projektů. Za státní podnik Povodí Odry přednesli příspěvky Ing. Tomáš Skokan, který přednášel o problematice správy malých vodních nádrží na drobných tocích po transformaci ZVHS v Povodí Odry, a Ing. Kateřina Fochtová, jež seznámila účastníky konference s problematikou a řešením zahrázových vod v prostoru Ostravy-Antošovic. Jako každý rok byla i letos účast velmi hojná, a přestože se konference koná v době předvánočního shonu, dokázali vodohospodáři nejen z České republiky, ale i ze sousedního Slovenska a Německa téměř do posledního místa zaplnit velký kongresový sál hotelu Černigov.

Ing. Kateřina FOCHTOVÁ
referent odboru VHKI

Setkání tzv. vodorozvoju státních podniků Povodí 2012

Ve dnech 3. a 4. října 2012 proběhlo v obci Horní Lomná setkání tzv. vodorozvoju státních podniků Povodí. Pořadatelem a garantem jednání jak po organizační, tak po věcné stránce byl odbor vodohospodářských koncepcí a informací státního podniku Povodí Odry.

O avizovaná témata byl značný zájem, o čemž svědčí účast více než 40 osob. Na jednání byla projednávána následující témata: Nárůst přirozených povrchových odtoků z území z důvodu stavební činnosti, Vyjadřovací činnost k drobným vodním tokům a malým vodním nádržím na nich, Problematika pozemků pod vodními díly, Správa vodních toků a péče o vodní díla na nich vs. živočišné žijící v údolních nivách toků (bobr apod.), Vyjadřovací činnost ke křížení vodních toků a k navrhovaným mostním objektům, Využití provozního monitoringu pro hodnocení jakosti povrchových vod podle nové legislativy k aplikaci výsledků v posudkové činnosti a stanovování limitů vypouštění, Problematika zneškodňování odpadních vod jejich užitím při

závlaze zemědělských plodin, Vyjadřovací činnost k územním plánům a Praktické zkušenosti s Evidencí uživatelů vod. Jednání probíhalo intenzivně celý den a snad nejširší diskuse byla k problematice nárůstu přirozených povrchových odtoků z území z důvodu stavební činnosti a k problematice územních plánů, i když i o dalších tématech

Setkání vodorozvoju

se hojně diskutovalo, a proto byl pracovní den ukončen až po 18. hodině. Další den proběhla exkurze na vodní díla Povodí Odry,

s. p. Kolegové si mohli prohlédnout údolní hráz Morávku na Morávce a dále nově zhotovenou účinnou drsnost na bystřině Tyra a tuto porovnat s obdobnou stavbou na Lomné, která je již bezúdržbově ve funkci přes 60 let a je plně začleněna do přírody a krajiny údolí Lomné. Příští setkání se uskuteční v Povodí Labe, s. p.

Setkání vodorozvoju

Ing. Břetislav TUREČEK
odbor vodohospodářských koncepcí a informací

Jednání Českého přehradního výboru

Členy Českého přehradního výboru jsou nejen správci a provozovatelé přehrad, ale také projektanti, zástupci vysokých škol, lidé podílející se na výstavbě a v neposlední řadě zástupci organizace dbající na bezpečnost přehrad. Tito lidé se setkávají při výkonu svých pracovních povinností v průběhu celého roku, ale výroční zasedání je příležitostí, kdy se mohou v úzkém kruhu setkat všichni. Každoročně je pořadatelem některý z podniků Povodí nebo projekčních firem. V letošním roce se jednání konalo v polovině října pod záštitou generálního ředitele Povodí Odry.

se měli čím pochlubit. Ale nepředbíhejme. Jednání přehradního výboru se obvykle účastní 60 až 80 odborníků z celé republiky. Nejinak tomu bylo i letos. V krásném prostředí Beskyd v Ostravici mohl generální ředitel Povodí Odry přivítat předsedkyni a místopředsedu Slovenského přehradního výboru, čímž se letošní jednání stalo mezinárodním. Samotný program pak řídil předseda Českého přehradního výboru. Hlavním tématem odpoledních přednášek byly malé vodní nádrže. Zástupci všech podniků Povodí prezentovali své zkušenosti s převodem nádrží od předchozího správce, kterým byla již zaniknuvší Zemědělská vodohospodářská správa. Všeobecně

byli seznámeni s rekonstrukcí VD Plumlov, která je zahajována, a hlavním důvodem je stárnutí VD a nevyhovující bezpečnost při převádění povodní. Dalším důvodem je neodpovídající stabilita návodního svahu. Z Povodí Labe byla varující informace o roztržení litinového potrubí spodní výpusti na VD Pařížov. Další ze staveb ke zlepšení ochrany před povodněmi je nedávno zahájená ražba tunelu, zvyšující ochranu města Jablonec nad Nisou. Z rekonstrukcí zajišťovaných Povodím Ohře byly uváděny rekonstrukce přelivů a skluzů (VD Kadaň, VD Chřibská) a provedená oprava návodního těsnicího železobetonového pláště VD Skalka. Účastníci kongresu ICOLD v Kjótu podali krátké zprávy o práci jednotlivých výborů, jejichž jsou členy. Zároveň před-

Exkurze CPV na VD Těrlicko

Po pravdě řečeno, pořadatelem jsme měli být již před dvěma lety. Cílem takového setkání odborníků je kromě odborných přednášek také exkurze na zajímavé vodní dílo nebo ještě lépe na jeho probíhající rozsáhlou rekonstrukci. Až v letošním roce jsme

bylo konstatováno, že až na výjimky nejsou tyto nádrže v dobrém technickém stavu a mnohé z nich bude nutné v blízké budoucnosti rekonstruovat, aby vyhověly platné legislativě a standardům stávajících správců. Byly uváděny konkrétní příklady

nefunkčních spodních výpustí, vegetací zarostlých přelivů, nedostatečně těsných samotných hrází a podloží. Z připravovaných rekonstrukcí vzpomeňme například námi chystaný poldr Lutyně na Karvinsku. Zajímavé byly jako obvykle informace o připravovaných nebo realizovaných rekonstrukcích přehrad. Letos jsme

Předseda ČPV informoval o podání oficiální kandidatury České republiky na pořádání výročního zasedání ICOLD v roce 2017 v Praze.

seda ČPV informoval o podání oficiální kandidatury České republiky na pořádání výročního zasedání ICOLD v roce 2017 v Praze. Na druhý den byla připravena exkurze na dvě z přehrad. Nejprve se účastníci seznámili s VD Šance, a to nejen s historií a chystanou celkovou rekonstrukcí, ale mohli vidět již první přípravné práce v podhrázi, kde je budován nový patní drén. Celková rekonstrukce VD Těrlicko se dostává do své závěrečné části, proto mohli přítomní vidět již hotový přeliv a skluz a také koruna hráze již byla téměř hotova a byla opatřena asfaltovým krytem vozovky i chodníku. Předchozí postup výstavby mohli někteří z odborníků vidět na vlastní oči při individuálních návštěvách. Ostatní měli k dispozici pouze fotodokumentaci. Příroda nám byla nakloněna. Den jednání byl ve znamení výrazných srážek, avšak druhý den nás na exkurzi provázelo slunce. I tato skutečnost přispěla k úspěšnému zvládnutí celé akce.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Exkurze CPV na VD Šance

Kongres ICOLD – Kjóto, Japonsko

Kjóto – Kongresové centrum

Každoročně pořádá mezinárodní organizace sdružující přehradáře z celého světa výroční zasedání a jednou za tři roky se koná kongres. Letošní začátek června byl ve znamení kongresu. Pořadatelem byl Japonský přehradní výbor a za místo konání bylo velmi příhodně zvoleno bývalé královské město Kjóto.

Jednání ICOLD sice pořádají národní přehradní výbory, ale účastníci si veškeré náklady na účast hradí sami, nebo – jako v případě mém a ostatních šesti účastníků z ČR – jejich zaměstnavatelé. V tomto směru jsme na tom byli výrazně lépe než kolegové ze Slovenska, jejichž účast byla těsně před odletem zrušena. Program jed-

Přehrada Kanaido – klenbová hráz

nání kongresu ICOLD bývá obdobný a zahrnuje jednání v pracovních skupinách, příspěvky účastníků prezentované tentokrát souběžně po tři dny v různých sálech, jednodenní exkurzi na blízká vodní díla a také nezbytnou volbu nového prezidenta ICOLD na další tři roky. Kromě těchto obvyklých

činností se konalo navíc zasedání Evropského klubu při ICOLD a jednání fóra mladých inženýrů. Před samotným kongresem a po jeho skončení jsou pořádány odborné tří- až šestidenní exkurze.

Jednání v pracovních skupinách, kde jsem členem skupiny pro provoz a rekonstrukce přehrad, je vždy celodenní a jsou na něm kontrolovány úkoly z předchozího jednání a jednotlivým členům určeny povinnosti v přípravě sborníků. Výrazně poklidnější, pokud ovšem nepřednášíte jako dva z mých kolegů, je část určená příspěvkům. Bohužel vzhledem k jejich množství zvolili pořadatelé paralelní jednání ve více sálech, a tak bylo mnohdy složité stihnout zajímavou prezentaci. Řešeny byly čtyři okruhy (otázky).

Jejich výpis by však zabral příliš mnoho prostoru...

Pro širší veřejnost budou asi zajímavější informace z jednodenní exkurze a postřehy z města samotného. Exkurze se konala hned den po našem příjezdu, takže jsme se nestihli ani zorientovat.

Zvyky, tradice a způsob myšlení jsou v Japonsku velmi odlišné od evropských. Již jízda vlevo a spořádané zástupy lidí čekajících na metro nebo před restaurací jsou zcela nečekané. Stejně jako pečlivá čistota a vteřinová přesnost, která působí až strojově. Podobný pocit jsme měli při exkurzi ve vodní elektrárně, na sypané a klenbové hrázi. Průvodci

v uniformách, pracovníci vlastníků řídicí dopravu, abychom s autobusem nezabloudili, a trvale se usmívající a klanějící se lidé, na to všechno bylo potřeba si zvyknout. To, co jsem však mohl během krátké exkurze vidět z hlediska vodních staveb, nijak zásadně nevybočovalo ze standardů u nás. Žádné přetechnizované velíny, architektonické výstřelky v konstrukci hrází ani pře-

Symbolický základní kámen

hnané rozsáhlé systémy měření. Vše bylo zaměřeno na funkčnost. U sypané hráze nás překvapily poměrně významné poklesy a posuny hráze, ale dle vlastníka to není nic výjimečného.

Dnes 1,5milionové Kjóto bylo královským a hlavním městem více než tisíc let až do roku 1869.

Zcela odlišná byla situace ve městě. Dnes 1,5milionové Kjóto bylo královským a hlavním městem více než tisíc let až do roku 1869. Tomu odpovídá množství památek rozestých po okolí. Většina z nich je vzorně udržována a vstup je za nemalý poplatek. Novodobou architekturu jsme mohli vidět v podobě budovy moderního vlakového nádraží a blízké televizní věže. Někteří z mých kolegů neodolali a místo plánovaného kulturního programu vyrazili na projížďku legendárním vlakem Shinkansen. Radost z cestování místní dopravou ale může pokazit pro Evropana nečitelné písmo. Pak je pomoc místních nezbytná. Obdobná je situace v malých restauracích, kde sice většinou jsou jídla na fotkách, ale není to pravidlem. Každopádně zkušenost z této země byla přínosná pracovní a zajímavá turisticky.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Přišel k nám bobr – kde se vzal, tu se vzal...

Od školních let máme zažité, že „škodlivé“ musíme ničit – bez ohledu na to, že vše má v přírodě svůj význam. Hubením a ničením jsme posedlí a jsme nepoučitelní. Zároveň naše touhy po produktech z přírody jsou tak urputné, že najednou zjistíme, že už není co brát, a dojde to tak daleko, že krademe letité exponáty rohů nosorožců z muzeí a hradů. Bobr evropský se pohybuje na obou pólech.

Klasik zoologické literatury Alfred Brehm (1829–1884) ve svém díle o bobrovi píše: „Marně bychom hledali zvíře, jež by z tolika zemí tak rychle bylo vymizelo jako cenný hlodavec tento.“ Původní rozšíření bobra bylo v Africe, Indii a po celé Evropě včetně ostrovní Anglie, kde byl podle Brehma vyhuben nejdříve. Podobný osud stihl i příbuzného bobra kanadského.

Podle archeologů náležel bobr mezi páté nejčastěji lovené zvíře. V 17. století čelil podezření, že se živí rybami, a byl masově huben – a vyhuben. K záchraně nepomohly ani bobrovny, které v jihočeském kraji k jeho chovu zřizovali v 19. století. Bobři, kteří z nich unikli, působili škody na hrázích a byli znovu vyhubeni.

Stopy po bobřích zubech

Bobří hráz

Kromě masa se užívala kožešina a výměšek podocasných žláz – castoreum (bobří stroj), jenž byl součástí alchymistických experimentů a lékařských přípravků. Léčebné využití odpovídalo současným přípravkům na bázi kyseliny acetylsalicylové, což má své opodstatnění – castoreum obsahuje salicin pocházející z konzumovaných vrb. Homeopatická medicína jej používá při menstruačních potížích, k uklidnění při úzkostných stavech či neklidném spánku. Je součástí některých švédských kapek. Castoreum je v USA schválenou potravinářskou látkou a přidává se do potravin pro zvýraznění ovocných příchutí bonbonů, zmrzlin, žvýkaček

a nápojů. Obvykle se skrývá pod položkou „přírodní aromatické látky“. Ve voňavkářství je přidáván do parfémů a mýdel pro fixaci vůně (Givenchy Ysatis, Chanel Antaeus).

Bobr je náš největší hlodavec s délkou těla až jeden metr a váhou až 30 kilogramů. Díky několika vychytávkám je dokonale přizpůsoben životu ve vodě. Zadní končetiny má opatřené plovacími blánami a uzavíratelné nozdry a tlama mu umožní vydržet ponor ve vodě až 20 minut. Oči chrání průhledné víčko – mžurka. Zploštělý ocas je pokryt rohovitými šupinami a pomáhá při plavání i k signalizaci nebezpečí hlasitým plácnutím do vody. Pátý prst na předních končetinách je částečně protistojný a umožňuje bobrovi uchopovat předměty a využívat této schopnosti při stavbě hrází. Materiál na hráz nosí v zubech. Brehm popisuje bobří dělbu práce: „Jako u většiny zvířat jsou samičky vlastními staviteli, samečkové pouhými donášeči a podávající.“ Uchopením větví do zubů

Indiáni bobry chovali jako domácí zvířata a ochočený bobr je údajně schopen přiběhnout na zavolání jako pes či pískáním loudit pamlsky.

a vzpřímeným postojem bobři zastrašují své soupeře. Indiáni bobry chovali jako domácí zvířata a ochočený bobr je údajně schopen přiběhnout na zavolání jako pes či pískáním loudit pamlsky. V posledních dvou desetiletích nastává návrat bobrů. Část bobrů byla uměle vysazena v devadesátých letech minulého století. Souběžně se začali objevovat bobři z okolních zemí – Rakouska a Polska, kde byli rovněž reintrodukováni. Snad jen populace

Strom ohlodaný bobrem

kolem Labe pochází z původních bobrů žijících v Německu. V Evropě žije v současné době přibližně 700 tisíc bobrů, u nás asi tři tisíce jedinců. Bobr je monogamní a teritoriální zvíře žijící v koloniích čítajících dva rodiče a až tři generace potomků. Dva až pět mláďat se rodí v květnu až červnu. Rodina obývá úsek řeky v délce od několika set metrů do pěti kilometrů. Velikost teritoria závisí na dostupnosti potravy. Mláďata opouštějí rodinu ve věku dvou až tří let a putují a hledají vhodnou lokalitu pro založení vlastní kolonie. Bobr je striktní vegetarián a podle ročního období spásá bylinnou vegetaci, včetně kulturních plodin, anebo lýko a větvičky stromů a keřů, které převažují v zimních měsících. Preferuje především mladé topoly a vrby do průměru 20 centimetrů. Tvrdé dřeviny naopak používá k výstavbě hrází a jejich kácením zároveň uvolňuje prostor pro růst světlomilných vrb, které s oblibou spásá. Pod vodou si dělá zásoby větví, které zatíží kameny, aby neuplavaly, a v případě, že voda zamrzne, má zajištěnou zásobu čerstvé potravy. Stromy ohlodává pravidelně dokola, tak aby se nenarušila jejich statika. Bobr obecně preferuje vodní toky uprostřed lesa, ale nevyhýbá se ani kulturní či zemědělské krajině a lze jej potkat i v příměstských oblastech (nad koupalištěm v Osoblaze).

Ne nadarmo bývá bobr nazýván krajinným inženýrem. Na vodních tocích s mělkým a úzkým korytem buduje hráze a v lokalitách s hlubším korytem se strmými břehy hrabe nory s vchodem pod hladinou. Až dva metry vysoké hrady z kmenů stromů, větví a bahna vrší v místech, kde se nemůže dostatečně hluboko zahrabat. Mimo to hloubí i kanály v délce až několika stovek metrů a šířce dva až tři metry, které spojují sousední vodní plochy. Jeho

Jeho přítomnost nejsnadněji postřehneme podle ohlodaných stromů ve tvaru přesýpacích hodin, skluzavek a hromad klestí.

přítomnost nejsnadněji postřehneme podle ohlodaných stromů ve tvaru přesýpacích hodin, skluzavek a hromad klestí. Bobří hráze objevíme jen v některých lokalitách a bobří trus ještě vzácněji. Bobrovi je přičítán téměř zásadní vliv na úbytek lesů a usnadnění

usídlení člověka v těžce prostupné a potměšile pralesní krajině. Tento proces popisuje už Brehm: „Hráze proměňují malé potůčky, jež se původně tiše vinuly tmavým lesem, v řady rybníků, z nichž se některé rozkládají na ploše deseti až dvaceti hektarů. Kolem rybníků vznikají mýtiny, ‚bobří louky‘, jež nezřídka zaujmají plochu sto a více hektarů. Na okrajích rybníků usazují se záhy četné rostliny rašelinné a dávají znenáhla vznik větším nebo menším rašeliništím. Kanály bobry založenými mnohé močály se odvodňují, takže vznikají suché, bezlesé plochy.“ Z kanadského území zmiňuje obydlený bobří rybník, kde ohryzané pařezy a větve byly překryté vrstvou rašeliny vysokou až tři metry a stáří odhadoval na 900 let.

Zaplavená louka vlivem bobří hráze

Rybníky přitahovaly vodní ptactvo, které člověk mohl lovit. Bobr vytvářel první bezlesí s postupně zatemňovanými jezírky a prostorem pro růst a rozšiřování světlomilných druhů rostlin a vznik travnatých ploch. Louky vytvářely prostor pro větší druhy zvěře, za kterou migroval člověk. Časem na těchto loukách vznikaly pastviny pro dobytek, pole pro pěstování zemědělských plodin, lidské osady. Britská archeoložka Bryony Coles zjistila, že bobří se vyskytovali na stejném území spolu s člověkem již v paleolitu. Bobří hráze ovlivňují i skladbu rybního společenstva a mění charakter proudění vody, což s sebou nese změnu druhového zastoupení ryb přizpůsobených pomalu proudícím až stojatým vodám. Bobr evropský je chráněný druh podle naší i evropské legislativy.

Bobr evropský je chráněný druh podle naší i evropské legislativy.

Náleží mezi živočichy, u nichž je státem poskytována náhrada škod způsobených na plodinách a porostech. Jeho existence v blízkosti člověka přináší řadu problémů a ztrát na plodinách, stromech a vodních dílech. Naopak v přírodě je jeho činnost přínosem, protože bobr vytváří nové biotopy pro další organismy vázané na vodní prostředí. Proto se připravuje a zkouší řada opatření pro další prospěšné soužití lidské a bobří populace. Bobr pro nás v pradávných časech udělal mnoho, je načase splnit bobříka dobročinnosti a splatit dluh.

RNDr. Lenka FILIPOVÁ
ekolog

Podzimní výlovy u Povodí Odry

Tak trochu netradiční výlov

Ti silní jedinci přijít neváhali

Je tu opět podzimní rybářský evergreen, a to výlovy rybníků. Zdálo by se, že to bude zhruba stejný článek jako v minulých letech. Ovšem matka příroda je nevyzpytatelná a připravila pro nás letos překvapení. Podotýkám, že ne zrovna příjemné.

Výlov rybníka Výtazník, spojený se dnem otevřených dveří, se koná tradičně ve svátek Dne české státnosti. I letos byla veřejnost dopředu informována o tomto termínu a nesčetné dotazy a zájem dávaly tušit rekordní návštěvnost. Naše přípravy byly důkladné a doufali jsme, že nápor zvládneme. S blížícím se termínem ale naše očekávání citelně chladlo, a to v souvislosti s nekompromisní předpovědí počasí. Ta postupně chladla ještě více. Pořád jsme se utěšovali tím, že meteorologové trochu přehánějí a nebude tak zle. Ale bylo. Během soboty se citelně ochlazovalo a sněhové vločky dávaly tušit fiasko. Výlov už ale odvolat nebylo možné, takže naše přání bylo už jen velmi skromné – rychle a ve zdraví rybník vylovit, a to asi bez publika. Ranní cesta do Krnova dávala této představě za pravdu. Deset centimetrů sněhu, silný vítr a klouzačka na silnici připomínaly spíše období vánoční distribuce kaprů než idylku pro podzimní vycházku k výlovu rybníka. Nedalo se ale nic dělat, chlapi se museli obléci do gumáků a hurá do vody. Naštěstí se nepotvrdily ranní mrazivé teploty z předpovědi, a tak minus jeden stupeň se do začátku akce překulil přes nulu, což bylo velmi důležité pro to, aby nedošlo k poškození lovených ryb. S napětím jsme očekávali, zdali přijde alespoň někdo. Z avizovaných stánkařů dorazili dva skalní

Krajinka v zimním hávu

a k našemu milému překvapení se před půl desátou začali trousit i návštěvníci. Nakonec jich dorazilo asi kolem dvou stovek, a byť po chvílce byli promrzlí, nikdo si nestěžoval a myslím, že to pro ně byl v jistém smyslu velmi netradiční a zajímavý zážitek. Na sádkách na ně čekala ochutnávka ryb s horkým čajem, vystavené ryby včetně trofejních kousků a někteří silní jedinci dokonce vyrazili i na zimní lov pstruhů. Na závěr se tedy dá říci – konec dobrý, všechno dobré. Prostě jednou za deset let to nemusí vyjít podle plánu. Určitě bude na co vzpomínat. Jen ty pocuchané nervy se budou chvíli hojit. S tím ale musejí rybáři počítat.

To výlov Petrova rybníka 7. a 8. listopadu byl, co se týká počasí, skoro ideální. Sice první den dopoledne poměrně silně foukalo, ale teplota vzduchu a zejména vody byla pro ryby velice příznivá. Také se to projevilo v ochetě ryb sjet do loviště na síť.

První den se vylovilo 85 procent všech ryb, což je dosavadní rekord. Druhý den bylo již ve 14 hodin vše i uklizeno. Prostě paráda. Také výlovek byl o deset tun vyšší než loni. V sítích uvízlo na 70 tun ryb, převážně kaprů. Z vedlejších druhů to byli ještě amuři, líni a tolstoboci. Dravců bylo méně, ale to je vždy daň za vyšší celkový výlovek. Z kuriozit stojí za zaznamenání útok sumce na jednoho našeho pracovníka. Vše naštěstí skončilo jen šrámem na nose. Doufám, že ho to neodradí od příští účasti na výlovu. Proto jemu i ostatním moc děkuji za odvedenou práci. Ne nadarmo se říká – rybařina, to je dřina. Opravdu dík. Děkuji čtenářům za pozornost a těším se na setkání s nimi při vánočním prodeji. P.S. Kapři se letos určitě povedli – zkuste a uvidíte.

Ivo JEDLIČKA

vedoucí VHP rybné hospodářství

Setkání seniorů v roce 2012

Pohled z vysoké pece přes Důl Hlubina

Správa státního podniku

Naši bývalí kolegové důchodci ze správy podniku měli připravenou exkurzi do Dolní oblasti Vítkovic. Všichni

ti, kdo se této prohlídce zúčastnili, byli nadšeni technickým výkladem k jednotlivým stavbám, které se nacházejí

v areálu bývalého Dolu Hlubina.

Průvodci všem vysvětlili postup při těžbě a dalším zpracování černého uhlí. Následoval výjezd výtahem na vysokou pec, která je pro tyto prohlídky upravena. Překvapením pro všechny byla vyhlídka z této věže na Ostravu, která není vůbec černá, ale plná parků a zeleně. Odpolední posezení v zasedací místnosti správy podniku zahájil generální ředitel Ing. Miroslav Krajíček. Ve svém vystoupení informoval o činnosti podniku za uplynulý rok a současně nastínil úkoly, které nás čekají v dalším roce. Následovaly diskuse v kroužcích nejen podle bývalých pracovišť, ale každý se rád přivítal a pohovořil s každým přítomným. Tak se budeme těšit zase za rok – znělo při opuštění zasedací místnosti.

Zdeňka DAVIDOVÁ

vedoucí personálního odboru

Závod Frýdek-Místek

Opět je tu září, kdy již pravidelně dochází k setkání našich bývalých kolegů. To letošní proběhlo v duchu druhé světové války ve čtvrtek 27. září 2012. Někteří ještě druhou světovou válku pamatují. Bylo jim v té době zhruba deset let. Pamětníci i ti ostatní si mohli hrůzy války připomenout v památníku v Hrabyni, kde je od roku 2009 nově otevřená expozice věnovaná tomuto tématu.

Další zastávkou byl betonový bunkr, který je součástí Areálu československého

opevnění Hlučín-Darkovičky. Bunkr byl obnoven podle historického stavu z roku 1938 a je přístupný návštěvníkům od roku 1992. Po výkladu průvodce pozval přítomné na květen příštího roku, kdy se uskuteční již poněkolidkáte v prostoru stálých těžkých opevnění vzpomínková akce k připomenutí výročí květnové mobilizace v roce 1938 a výročí konce druhé světové války. Diváci budou moci zhlédnout ukázkou fiktivní rekonstrukce obrany opevnění v pojetí zásad taktiky z roku 1938 i dynamické a statické

ukázky novodobé techniky a výzbroje Armády České republiky. Po prohlídce bunkru odvezl autobus seniory do Dolního Benešova do restaurace Herta na výbornou svíčkovou s nadýchanými knedlíky. Při sladké tečce a kávě se jako každý rok probírala léta minulá, přítomná i budoucí. I cestou do Frýdku probíhaly živé diskuse a už teď se všichni těší na příští září.

Iva CHWISTKOVÁ

personalistka závodu Frýdek-Místek

Závod Opava

Ve čtvrtek 25. září 2012 se naši senioři sešli na závodě Opava, kde byli stručně seznámeni s novinkami u Povodí Odry. Přistaveným autobusem jsme odjeli na prohlídku památníku v Hrabyni.

Na některé starší kolegy zapůsobila tíživá atmosféra prohlídky, která jim připomněla vzpomínky, které zažili jako děti. Poté jsme pro ně měli přichystáno překvapení v podobě setkání se všemi bývalými kolegy v restauraci U Baly v Suchých Lazcích, kde

v dopoledních hodinách probíhalo celozávodní školení BOZP. Všichni byli mile překvapeni setkáním se svými kolegy z celého závodu Opava, se kterými se už mnoho let neviděli. I po těchto letech si měli co říci a zavzpomínali na společně odpracované roky. Příjemně unaveni a naladěni se pak všichni odebrali domů a už teď se těší na setkání v příštím roce.

Radmila PILAVKOVÁ

personalistka závodu Opava

Posezení seniorů závodu Frýdek-Místek

Ing. Milan Sedláček (narozen 22. ledna 1938 v Novém Jičíně)

Je absolventem oboru Hydrotechnické a hydromeliorační stavby na VUT v Brně a postgraduálního studia Moderní metody úprav a údržby toků na ČVUT v Praze. V Povodí Odry působil 33 let – nejdříve 16 let v investičním odboru jako vedoucí referent investiční výstavby, následně jako vedoucí výroby a techniky a poté jako vedoucí provozu a zástupce ředitele závodu 2 ve Frýdku-Místku, a to až do svého odchodu do důchodu v roce 1999.

Po absolvování VUT v Brně nastoupil Ing. Milan Sedláček do investičního oddělení KVRIS (Krajského vodohospodářského rozvojového a investičního střediska) v Ostravě jako investiční inspektor. Jak sám říká, považoval toto zaměstnání i přes velmi zajímavou investorskou práci na stavbách úpravy Odry Kopytov – Svinov, na Ústřední kanalizační čistírně Ostrava či přehradě na Morávce a dalších pouze za přestupní stanici. „V závěru mé vojenské služby v roce 1966 došlo k delimitaci KVRIS na Severomoravské vodovody a kanalizace a Správu povodí Odry. Tehdy jsem přijal nabídku Ing. Váni, tehdejšího vedoucího investičního oddělení, abych zůstal na investicích jako vedoucí referent investiční výstavby a zajistil realizaci stavby Úprava Jičínky v Kuněš. Bylo to šest nezapomenutelných let, během nichž jsem se setkal se spoustou fantastických lidí jak přímo z podniku, tak mimo něj,“ vzpomíná Ing. Milan Sedláček. Na investičním odboru pak zajišťoval přípravu i realizaci řady investičních staveb. Za zmínku jistě stojí alespoň úprava Lubiny Mošnov – Skorotín, stavba provozní budovy v Jeseníku, Bruntále či sídla závodu 1 v Opavě, úprava Morávky v km 12–17. V roce 1981 pak nastoupil na závod 2 ve Frýdku-Místku do funkce vedoucího výroby a techniky, kde se zabýval především plánováním oprav, rekonstrukcí i investic na tocích VD a zajišťováním a koordinací jejich realizace. „Zde mezi náročnými stavbami patřila například realizace etážových odběrů na etážové věži na VD Šance při plném provozu přehrady a rekonstrukce válcového jezu na Olši v Třineckých železárnách,“ vzpomíná a pokračuje: „V roce 1986 jsem byl jmenován vedoucím provozu, jehož pracovní náplní byla mimo technicko-hospodářské plánování, zajišťování a kontrolu investorské činnosti i koordinace činností provozních úseků, úkoly spojené s činností povodňové služby a funkce havarijní technika. Mazutová havárie mimořádného rozsahu v závěru roku 1986 s dopadem znečištěné řeky

Ing. Milan Sedláček (vlevo) a jeho kolega Ing. Petr Bauczo u VD Morávka

Odry do Polské republiky odstartovala řada opatření. Byly zřízeny havarijní čety na střediscích závodu, zajištěno materiální vybavení a v následujících letech vybudovány na hlavních tocích havarijní profily včetně stacionární norné stěny na Odře v Hrušově, byla organizována a zajišťována havarijní cvičení ve spolupráci s profesionálními jednotkami protipožární ochrany a jinými organizacemi i Polskou republikou.“ Se změnou politických poměrů po roce 1989 došlo i na změny v organizaci závodu – Ing. Sedláček byl jmenován do funkce zástupce ředitele pro provoz. S jeho přispěním došlo k posílení provozních úseků o pracovníky pro údržbu toků, rozšíření dílenské činnosti o dopravu a mechanizaci, dobudování střediska rybného hospodářství v Žermanicích či zřízení úseku inženýrské činnosti. Mezi největší připravované stavby patřila oprava asfaltobetonového těsnicího pláště na VD Morávka – předpokládalo se položení nového AB pláště. „Po povodni v roce 1996, kdy došlo k poruše AB pláště a bezprostřední opravě této poruchy, bylo nutné rozhodnout o definitivním způsobu rekonstrukce. Do této situace zasáhla v roce 1997 povodeň katastrofálního rozsahu, jakou jsem za sedmatřicet let své praxe nezažil. Průběh povodně si vyžádal nesmírné nasazení všech pracovníků závodu.

Díky jejich obětavosti se často za dramatických situací podařilo zabezpečit aspoň některé úseky toků, udržet v činnosti technologická zařízení přehrad a jezů, a tak snížit dopad povodňových škod,“ vzpomíná Ing. Sedláček, kterému za jeho obětavý přístup při řešení akutních problémů spojených s ničivou povodní v roce 1997 a při likvidaci jejích následků byla udělena zlatá medaile vydaná Povodím Odry společně s Povodím Moravy. Při vzpomínce na uplynulá léta říká: „Morávka asi byla můj osud. Již má diplomová práce měla název Generelní projekt úpravy Morávky v km 0,0–12. Stavba přehrady na Morávce, i když jsem zde působil jen krátce, patřila mezi mé první stavby. To jsem tehdy netušil, že moje budoucí práce bude s touto přehradou tak svázaná a během její rekonstrukce odejdu do důchodu. Za dobu své působnosti v Povodí Odry jsem se setkal s řadou vynikajících lidí, velkých odborníků s dobrými lidskými vlastnostmi, a to včetně pracovníků v dělnických profesích. Většina spolupracovníků, se kterými jsem se za uplynulá léta setkal, brala své povolání jako své poslání i koníček, a to doslova. Takže na všechny velice rád vzpomínám.“

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA – ZAMĚSTNANCI

FOJTÍKOVÁ VLADISLAVA všeobecná účetní
HOLUB ZBYNĚK vodohospodářský dělník
HRUBÁ EVA, Ing. vedoucí investičního odboru
JANIČEK PETR, Ing. vedoucí ekonomického úseku
KAJNAROVÁ SYLVA, Ing. referent VH rozvoje
KELNEROVÁ DANA skladník
PALOVSKÁ JANA, Ing. vedoucí oddělení projekce
PLEPLA ZBYNĚK vodohospodářský dělník
STRAKOŠOVÁ DAGMAR administrativní pracovník
ŠAFRANKOVÁ JANA vodohospodářský dělník
VAVERKOVÁ VLASTIMILA zásobovač

ŽIVOTNÍ JUBILEA – DŮCHODCI

HANUSOVÁ ANNA správa podniku
KOHUT JINDŘICH závod Frýdek-Místek
KOVÁŘ JOSEF závod Frýdek-Místek
KREUZOVÁ ANDĚLA správa podniku
KUBECZKOVÁ EMILIE závod Frýdek-Místek
LUTIŠAN ANTONÍN závod Opava
SKULOVÁ MIROSLAVA správa podniku

PRACOVNÍ JUBILEA – 5 LET

ELBL VÁCLAV vedoucí provozního střediska
KAŠTIL VLADIMÍR úsekový technik
KRYŠTOF MILAN automechanik
MILATOVÁ KATEŘINA všeobecná účetní
OLÁH KARCZI řidič nákladních vozidel
SČENSNÝ PETR automechanik

SOBARŇA JAN rybář
STAŠ JAN, Ing. úsekový technik
WEISSMANN JAN vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ JUBILEA – 10 LET

KUBIŠ FRANTIŠEK ml. rybář
NAJSER PAVEL vodohospodářský dělník
VARADI LUKÁŠ automechanik
ZBOŘIL RUDOLF hrázný-jezný
ZICHOVÁ DAGMAR administrativní pracovník

PRACOVNÍ JUBILEA – 15 LET

BOCZEK VÁCLAV vodohospodářský dělník
BOTEK STANISLAV hrázný-jezný
KASTOWSKÁ RADKA evident
KRATOCHVÍL DALIBOR, Ing. vedoucí provozního střediska

MORAVEC KAREL vodohospodářský dělník
NAJSER VÁCLAV řidič nákladních vozidel
PÁLKOVÁ VĚRA administrativní pracovník
PARÁK VLASTIMIL vodohospodářský dělník
RŮCKEROVÁ DAGMAR všeobecná účetní
ŠEVČÍK TOMÁŠ vodohospodářský dělník
VACULÁK MARIAN provozní elektrikář
VYMĚTAL TOMÁŠ technik laborant

PRACOVNÍ JUBILEA – 20 LET

SMETANA ZDENĚK provozní zámečnick
ZICH PETR vedoucí hrázný
ROŽENEK VLASTIMIL vodohospodářský dělník

VRÁNOVÁ JIŘINA hrázná
ŠAFRANKOVÝ MICHAL úsekový technik
ŠIRUČEK JIŘÍ úsekový technik
CHWISTEK LIBOR hrázný-jezný
DOBIÁŠ KAREL strojník pracovních strojů

PRACOVNÍ JUBILEA – 25 LET

BENEŠ JAROSLAV vodohospodářský dělník
ČERVENKA VLADIMÍR vodohospodářský dělník
FLAŠKA LUBOMÍR vodohospodářský dělník
GUŇKA PETR vodohospodářský dělník
JAŠEK JAN vedoucí provozního střediska
KAMINSKÁ EVA sekretářka
KUHEJDOVÁ IRENA všeobecná účetní
PODEŠVA VÁCLAV provozní zámečnick
PŘIKRYL IVO vodohospodářský dělník
RIFFLER ZDENĚK úsekový technik
TUREČEK BŘETISLAV vedoucí odboru VH koncepcí a informací

PRACOVNÍ JUBILEA – 30 LET

HÝL TOMÁŠ technický pracovník
IŠTVÁNEK MILAN vodohospodářský dělník
JANÁKOVÁ ZDENĚKA sekretářka
MALINOVÁ BOŽENA domovník
SVOBODNÍK ČESTMÍR vedoucí provozního střediska

PRACOVNÍ JUBILEA – 35 LET

VAVERKOVÁ VLASTIMILA zásobovač

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední tři měsíce.

Skoro neprší, v přehradách je vody málo, poloprázdné jsou i řeky

[Karvinsky.denik.cz, 21. října 2012]

Suché počasí, které jen občas vystřídá déšť, způsobuje, že v řekách a potocích našeho kraje teče málo vody. Poloprázdné zůstávají i přehrady. Nejvíce zaplněna je v současnosti přehrada Kružberk (zásobní prostor je zaplněn vodou z 95 procent). To ale jen díky tomu, že voda v této přehradě je doplňována z přehrady Slezská Harta. Ta je zaplněna vodou z 85 procent.

„Ještě méně vody je v přehradách pod Beskydami – Šance jsou zaplněny z šestapadesáti procent, Morávka z třiapadesáti a Olešná z šestapadesáti procent. V Žermanicích je zásobní objem přehrady naplněn z pětašedesáti procent a v Těrlické přehradě ze sedmasedmdesáti procent,“ uvedl obchodní ředitel Povodí Odry Čestmír Vlček.

Povodí opraví stržený břeh řeky Odry

[Naše Ostrava, 15. listopadu 2012]

Stometrový utržený břeh řeky Odry ve Výškovcích zasahuje až k pěší stezce, která se má proměnit v cyklostezku. Břeh podemlela voda při povodních v roce 2010 a hrozí zvětšování vymlétoho prostoru. Povodí Odry proto břeh opraví a zpevní do poloviny příštího roku.

Dominanta Bašky je bez vody

[Frýdecko-místecký a Třínecký deník, 16. listopadu 2012]

Vodní nádrž v Bašce je několik měsíců bez vody, protože se ze dna odvážely nánosy bahna. Prázdná nádrž se má napouštět ještě letos, dosažení „zásobní hladiny“ Povodí Odry očekává nejspíše během jarního tání v roce 2013. Vodní nádrž v Bašce vznikla v místech, kde býval asi dvacetihektarový rybník. Stavba začala na podzim 1958 a do provozu ji uvedli v lednu 1961. Celková vodní plocha je 33,5 hektaru.

[Texty byly redakčně zkráceny]

Pf 2013

*Povodí Odry přeje
všem svým
zaměstnancům
a přátelům příjemné
prožití vánočních
svátků plných
pohody a radosti
a úspěšný vstup
do roku 2013!*

*Povodí Odry
státní podnik*

